

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 289/2023
05.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Југ Вукићевић, адвокат из ..., против туженог Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Нови Сад, чији је пуномоћник Душан Козомора, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3120/22 од 03.10.2022. године, у седници већа одржаној 05.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3120/22 од 03.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1349/21 од 12.05.2022. године, обавезан је тужени да тужилци за период од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплати одређене новчане износе са законском затезном каматом, како је ближе наведено у изреци (у ставу другом изреке), да за исти период на име мање исплаћене плате тужилци исплати износ од 22.615,04 динара са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног месечног износа па до 27.10.2021.године у износу од 3.729,50 динара, као и законску затезну камату на износ од 22.615,04 динара од 28.10.2021.године до исплате (став трећи изреке), и да за тужилцу на износе из претходних ставова уплати Фонду ПИО доприносе за пензијско осигурање по стопи која буде важила на дан уплате доприноса (став четврти изреке). Обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 63.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате (став пети изреке). Одбијен је захтев тужилце за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде трошкова поступка за период од дана пресуђења до дана извршности пресуде (став шести изреке). Тужилца је ослобођена обавезе плаћања судских такси (став седми изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3120/22 од 03.10.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог и првостепена пресуда преиначена у усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву, тако што је одбијен тужбени захтев тужилце којим је тражила да се тужени обавезе да јој за период од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године исплати на име накнаде за исхрану у току

рада и регреса за коришћење годишњег одмора, новчане износе са законском затезном каматом како је наведено у том ставу изреке, те у делу за уплату доприноса на трошкове за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као и на износ разлике плате преко износа од 22.615,04 динара (односно за износ обрачунате затезне камате од 3.729,50 динара), као и у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова поступка и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом другим изреке, у преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом усвајајућем делу. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 32.310,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, из чије садржине произлази да исту побија у ставу првом и трећем изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у спорном периоду код туженог била запослена на пословима ... са коефицијентом за обрачун и исплату плате 7,34. Тужена је у спорном периоду тужилји обрачунавала плату множењем коефицијента радног места тужиле и прописане основице, након чега је целокупно обрачунату плату са увећањима и накнадама упоређивала са минималном зарадом и по потреби допуњавала до износа минималне зараде. У спорном периоду тужени није у обрачунским листама као посебне ставке исказивао део зараде који се односи на накнаду исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Током 2018. године тужени допуну до минималне зараде није укључио у основицу за обрачун увећане зараде, те је тужилји у том периоду обрачуната и нижа увећана плата. Вештак економско-финансијске струке извршио је обрачун разлике плате за спорни период између припадајуће укупне плате и исплаћене плате, као и обрачун накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у две варијанте и то: према најповољнијим критеријумима за туженог у важећим Посебним колективним уговорима у РС и према Општем колективном уговору од 2008. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле сматрајући да јој припада право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини месечне накнаде, јер када се узме начин обрачуна плате тужиле, која је нижа од минималне зараде, те да је иста допуњавана до висине минималне зараде, јасно произлази да у минималној заради не могу бити садржани трошкови на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, све у складу са чланом 111. Закона о раду. Како је тужени током 2018. године обрачун основне зараде вршио тако што допуну до минималне зараде није укључио у основицу за обрачун увећане зараде по основу минулог рада, рада у дане државног празника и рада недељом, то је тужилји у том периоду обрачуната нижа увећана зарада, што је утицало и на висину плате у наредном периоду, која је обрачуната у нижем износу, због чега је применом члана 104. и 105. Закона о раду,

првостепени суд усвојио и тужбени захтев за исплату разлике између припадајуће укупне плате тужиле, обрачунате применом основне плате у висини минималне зараде и исплаћене плате. На досуђене износе накнаде трошкова и мање исплаћене плате, тужени је у обавезан да, у складу са чланом 105. у вези са чланом 51. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, за тужилу уплати доприносе за пензијско осигурање надлежној филијали Фонда ПИО.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и уплати доприноса за исте, тако што је одбио тужбени захтев тужиле, закључујући да је тужилу исплаћена плата према коефицијенту утврђеном у складу са одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама, а у којем су садржане и наведене накнаде, те како је овај закон *lex specialis* у односу на Закон о раду, то се не могу применити општа правила радноправног прописа према којима запослени који у складу са Законом о раду остварују право на исплату минималне зараде имају право и на увећану зараду и накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у смислу члана 108. и 118. Закона о раду. Како је сагласно члану 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, основица доприноса за запослене и за послодавце зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа, то је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у делу одлуке којим је тужени обавезан да за тужилу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на досуђени износ разлике зараде, али само на главницу потраживања, док је у преосталом делу за уплату доприноса на износ обрачунате законске затетне камате преиначио одлуку и одбио тужбени захтев тужиле.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 2. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 са каснијим изменама и допунама), прописано је да се његове одредбе примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено.

С обзиром да је тужени јавна служба, то се по оцени Врховног касационог суда на зараде и друга примања запослених код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама.

Чланом 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16 и др.), између осталог, прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама који се финансирају из буџета Републике, Аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе, а чланом 4. став 2. наведеног закона, прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, а у контексту наведених одредби закона, Врховни касациони суд налази да је тужилу износ накнаде за исхрану у току рада и регреса садржан у коефицијенту према коме је тужилу исплаћивана плата, у

складу са чланом 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама, због чега нема право на накнаду коју потражује постављеним тужбеним захтевом, а како је то правилно закључио и другостепени суд. Правилна је и одлука другостепеног суда у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражено да тужени за тужиљу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на износ разлике зараде преко износа од 22.615,04 динара, односно обрачунате законске затезне камате од 3.729,50 динара, све у складу са чланом 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**